

קָרַע יָמָא. וַיְהִי מִבְּדִיל שֵׁט"ן דְּאִיהוּ מִבְּדִיל בֵּין
מִיּוֹם לְמִיּוֹם.

אבג ית"ן בְּרֵאשִׁית אב"ג תש"ר בְּאֲתָוֶן א"ת ב"ש.
קרע שטן יהי רקיע בְּיוֹמָא תְּנִינָא. נגד יכש
יומא תְּלִיתָא. (שמות לד י) נגד כל עמך אַעֲשֶׂה
נְפִלְאוֹת. בטר צתג בְּיוֹמָא רְבִיעָא בִּיהַ תְּבַר
נְהוּרִין וְהַחֲשִׁיד לֹון. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה כד
כג) וְחִפְרָה הַלְבָנָה וּבּוֹשָׁה חֲחֻמָּה.

חקב טנע בְּיוֹמָא חֲמִישָׁא נָפְקוּ זְרַעֵי דְאֵילָנִין
בְּגִין דְּאִיהוּ ח"ק בט"ן וְאִיהִי ה' דְּאֲתָמַר
בְּהַ (שמות ב ג) וַתֵּשֶׁם בָּהּ אֶת הַיֶּלֶד. וַתֵּשֶׁם בַּסּוּף
דְּאוּרִיתָא, בְּגִין לְכַסָּא לִיהַ בְּגָלוּתָא דְעִלָּה
אֲתָמַר (שם א כב) כָּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיֹּאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ.

לשון הקודש

האורות והחשיך להם, זהו שפְּתוּב (ישעיה
כד) וְחִפְרָה הַלְבָנָה וּבּוֹשָׁה חֲחֻמָּה.
חקב טנע - פּיוֹם חֲמִישִׁי יֵצְאוּ הַזְּרַעִים
שֶׁל הָאֵילָנוֹת, מִשּׁוּם שֶׁהוּא ח"ק בט"ן,
וְהִיא ה' שְׁנַאֲמַר בְּהַ (שמות ב) וַתֵּשֶׁם בָּהּ אֶת
הַיֶּלֶד. וַתֵּשֶׁם בַּסּוּף שֶׁל הַתּוֹרָה כְּדִי
לְכַסּוֹתוֹ בְּגָלוּת, שְׁעֲלִיו נֶאֱמַר (שם א) כָּל
הַבֵּן הַיְלֹוֹד הַיֹּאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ.

רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם. י' מִן רְקִיעַ הוּא עַמְר
הַיְחוּד וּבוֹ קָרַע אֶת הַיָּם. וַיְהִי מִבְּדִיל,
שֵׁט"ן, שֶׁהוּא מִבְּדִיל בֵּין מִיּוֹם לְמִיּוֹם.
אבג ית"ן - בְּרֵאשִׁית אב"ג תש"ר
בְּאוֹתִיּוֹת א"ת ב"ש. קרע שטן - יהי
רְקִיעַ בְּיוֹם הַשְּׁנִי. נגד יכש - הַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי, נגד כל עמך אַעֲשֶׂה נְפִלְאוֹת.
בטר צתג - פּיוֹם הַרְבִּיעִי, בּוֹ שְׁבַר

דְּאִיהוּ נְהוּרָא דְאורֵיתָא דְאִיהוּ אור, תְּשַׁלְּכֵהוּ.
 וְכָל חַבְתָּ דְאִיהוּ נֵר מְצוּחַ תּוֹרָה שְׁבַעַל
 פָּה, תַּחֲיוֹן. כָּל אֲלִין דִּיתְגַּדְלוֹן פָּה. בְּגִין דִּיהוּ
 עֲתִיד לְאַפְקָא מוֹשִׁיעַ. וְלֹא עֲבָדוּ חֲכֵי הַמְּיֻלְדוֹת
 דְּאֲנִין מְאָרֵי מַתְנִיתִין, וְתַחֲיוֹן אֶת הַיְלָדִים. בְּגִין
 דִּיהוּ דְחֲלִין מְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תָּדָא הוּא
 דְכַתִּיב (שם פסוק יז) וְתִירָאן הַמְּיֻלְדוֹת אֶת הָאֱלֹהִים וְגו'.
 וּבְהַאי בֵּן הַיְלֹוד הַיְאָרְה בֵּיה תְּשַׁלְּי כְּהוּ. (דניאל יב
 ג) וְהַמְּשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֶהַר חֲרָקִיעַ וְגו'.

בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה אֶלְפַּ שְׁתִּיתָאָה בֵּיה יגל פוק
בֵּיה יג"ל פורקין זר"ע קדושי"ם ועלה
אתמר (בראשית לא מז) יג"ר שְׁהֲדוּתָא. וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ
גַּלְעָד. וַיַּצְדִּיק אִיהוּ עָנִי וְתָרִין מְשִׁיחִין יְקוּמוֹן בְּגִנְיָא
דָּא, חַד לְקַבֵּל בֵּית רֵאשׁוֹן דְּאִיהוּ ה' עֲלָאָה, וְתַנְיָנָא
לְקַבֵּל בֵּית שְׁנֵי דְאִיהוּ ה' תַּתָּאָה, יוֹד ה' אֵא וְאִז'

לשון הקודש

הָאֱלֹהִים וְגו'. וּבְכַן הוּא הַיְלֹוד הַיְאָרְה בּו
 תְּשַׁלְּי כְּהוּ. וְהַמְּשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֶהַר
 חֲרָקִיעַ וְגו'.

בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי אֶלְפַּ הַשְּׁשִׁי, בּו יגל פוק, בּו
יג"ל פִּרְקוֹן זֶרַע קְדוּשִׁים, וְעֲלִיו גַּאמֵר
(בראשית לא) יג"ר שְׁהֲדוּתָא, וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ
גַּלְעָד. וַיַּצְדִּיק הוּא עָנִי. וְשְׁנֵי מְשִׁיחִים
יְקוּמוֹן בְּה, אַחַד בְּגַנְדַּר בֵּית רֵאשׁוֹן, שְׁהִיא

שְׁהִיא אור התורה, שְׁהוּא אור,
 תְּשַׁלְּכֵהוּ. וְכָל חַבְתָּ, שְׁהִיא נֵר מְצוּחַ,
 תּוֹרָה שְׁבַעַל פָּה - תַּחֲיוֹן. כָּל אֲלוֹ
 שְׁיִתְגַּדְלוֹן בְּה, מְשׁוּם שְׁהִיה עֲתִיד לְהוֹצִיא
 מוֹשִׁיעַ. וְלֹא עָשׂוּ בְּדַ הַמְּיֻלְדוֹת, שְׁהִם
 בַּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָּה, וְתַחֲיוֹן אֶת הַיְלָדִים, מְשׁוּם
 שְׁהִיוּ בּוֹחֲדוֹת מִן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. זְהוּ
 שְׁכַתוֹב (שם) וְתִירָאן הַמְּיֻלְדוֹת אֶת

ה'א, מ"ה מן מִשֶׁה דְּשִׁלִּיט וְרָכִיב עָלֶיהוּ. ע"ב תִּלְיָן
 מן יהו"ה יהו"ה יהו"ה ארבע אנפין דְּאַרְיָה וְאַרְבַּע
 דְּשׁוּר וְאַרְבַּע דְּנֶשֶׁר. וְאַנּוּן סִלְקִין אֶלְפּ וּמְאַתָּן וּבְהוּ
 רָכִיב מ"ה חִיָּה דְּאַדָּם דְּאַיְהוּ מִשֶׁה.

וּכְלָא אַתְעַכְבַּ עַד דְּיִיְתִי שִׁילָה דְּאַיְהוּ מִשֶׁה
 בְּגִימְטָרִיא מ"ה, אַרְבָּעִין וְחֲמִשׁ שְׁנִין בְּתַר
 אֶלְפּ וּמְאַתָּן שְׁנִין. וּכְלָהוּ אַרְבַּע אַתָּן נַחְתִּין בְּצַדִּיק
 וְאַתְקִשְׁרֵן בֵּיהּ, בְּגִין דְּאַיְהוּ קְשׁוּרָא דִּיחֻדָּא. וּמְאַי
 נִיהוּ יְהוּה עֲמוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא, נְהִיר בְּצַדִּיק
 לְאַקְמָא בֵּיהּ לְשִׁכְנִיתָא דְּאַיְהִי אַדְנָי דִּין בְּגִלּוּתָא.

וּבְגִין דְּצַדִּיק אַתְקִשְׁר בְּגִבּוּרָה דְּמִתְמָן עוֹתָרָא,
 שְׂמַאל דּוּחָה וְלֹא יִפְרוּק מִתְמָן עַד
 דִּיתְקִשְׁר צַדִּיק בִּימִינָא, דְּאַיְהוּ עָנִי וְחַפִּים דְּתִמָּן

לשון הקודש

שְׁנַיִם אַחַר אֶלְפּ וּמְאַתָּים שְׁנַיִם. וְכָל
 הָאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יוֹרְדוֹת בְּצַדִּיק וּנְקִשְׁרוֹת
 בּוּ, מִשּׁוּם שֶׁהוּא קִשְׁר שֶׁל יְחוּד, וּמִי
 הוּא? יְהוּה הָעֲמוּד הָאַמְצָעִי מְאַיר
 בְּצַדִּיק, לְהַקִּים בּוּ אֶת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא
 אַדְנָי, דִּין בְּגִלּוּת.

וּמִשּׁוּם שֶׁהַצַּדִּיק נִקְשֵׁר בְּגִבּוּרָה שְׂמַשְׁם
 הָעֶשֶׂר, הַשְּׂמַאל דּוּחָה, וְלֹא יִנְאַל מִשְׁם
 עַד שִׁיתְקִשְׁר הַצַּדִּיק בְּיָמִין, שֶׁהוּא עָנִי

ה' הַעֲלִינָה, וְהַשְּׁנַיִם כְּנֶגֶד בֵּית שְׁנַיִ, שֶׁהִיא
 ה' הַתְּהַתְּוֹנָה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, מ"ה מן
 מִשֶׁה שְׁשׁוּלֵט וְרוֹכֵב עֲלֵיהֶם. ע"ב תִּלְוִיִּים
 מן י"הוּה י"הוּה י"הוּה אַרְבַּע פָּנִים שֶׁל
 אַרְיָה, אַרְבַּע שֶׁל שׁוּר וְאַרְבַּע שֶׁל נֶשֶׁר,
 וְהֵם עוֹלִים אֶלְפּ וּמְאַתָּים, וּבְהוּ רֹכֵב
 מ"ה חִיָּה שֶׁל אָדָם שֶׁהוּא מִשֶׁה.

וְחַפֵּל מִתְעַכְבַּ עַד שִׁכְבָּא שִׁילָה שֶׁהוּא
 מִשֶׁה בְּגִימְטָרִיא מ"ה, אַרְבָּעִים וְחֲמִשׁ

צַדִּיק אִיהוּ (קהלת ט טו) מִסֶּכֶן וְחָכָם, וּמִלֵּט הוּא אֶת
הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ. מֵאֵי הָעִיר דָּא יְרוּשָׁלַם, דְּאֵתְמַר
בָּהּ (זכריה יד ב) וְנִלְכְּדָה הָעִיר, וְלֹא יָמוּת מִשִּׁיתָ. וּבְגִין
עֲנִיּוּתָהּ וְחֻכְמָתָהּ יִשְׁיֹב לְקֶרְתָּא בְּגִין דְּאִיהוּ עָנִי
וְחָשׁוּב בְּמֵת.

וְעֵתִידִין בְּאֻרֵּיתָא לֹא יִשְׁתַּאֲרוּן אֱלָא (ירמיה ג
יד) אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמְּשַׁפְּחָה. חַד
מֵעִיר דְּאֵינָן עַל קֶרְתָּא וְדָא שִׁילָה דְּדִרְגָה עֲמוּדָא
דְּאֵמְצָעִיתָא, וְתָרִי מִמְּשַׁפְּחָה, תִּרְיִן מְשִׁיחִין מִסְּטָרָא
דְּתָרִי סְמֵכֵי קְשׁוּט, דְּאֵינָנו עַל מְשַׁפְּחָה דְּאֵנוּן
עֵתִידִין בְּאֻרֵּיתָא וּבְנִבּוּאָה. וְאַחֲרֵינִין בְּלָהוּ עֲנִיִּים
בְּאֻרֵּיתָא וּבְנִבּוּאָה. וּבְזִכּוּת אֱלִין תְּלַת וּבְעֲנִיּוּתָא
דִּילָהוֹן יִשְׁתַּזְבּוֹן מִמֵּיתָא וְעֶאקוּ וַיִּפְקֹד בְּרַחֲמֵי.
וּבְגִין דָּא שְׂמַאל דּוּחָה וַיִּמִּין מְקַרְבַּת.

לשון הקודש

העמוד האמצעי. ושנים ממשפחה – שני
משיחים מהצד של שני עמודי האמת
שהגנו על משפחה שהם עשירים בתורה
ובנבואה. והאחרים כלם עניים בתורה
ובנבואה. ובזכות שלשת אלה, ובעני
שלחם, ינצלו ממיתה וצרות ויפקדו
ברחמים. ומשום זה שמאל דוחה וימין
מקרבת.

וחכם, ששם הצדיק הוא מסכן וחכם,
ומלט הוא את העיר בחכמתו. מי העיר?
זו ירושלים, שנאמר בה ונלכדה העיר,
ולא ימות משיח. ומשום עניותו וחכמתו
יציל את הקריה, משום שהוא עני וחשוב
במת.

ועתידים שלא ישארו בתורה אלא
אחד מעיר ושנים ממשפחה. אחד מעיר
– שמגן על הקריה, וזה שילה, שדרגתו

שָׁקוּ צִית בְּיוֹמָא שְׁבִיעָא דְאִיהוּ אֶלְפִי שְׁבִיעָא,
 בָּה קֶץ הַיָּמִין. וְרָזָא דְמַלְחָה כּוּז'וֹ בְּמוֹכְס'וֹ
 כּוּז'וֹ, י"י אֱלֹהֵינוּ י"י. אֱלֹהֵינוּ הוּא שְׁכִינְתָא עֲלָא,
 עֲלֵה אֲתָמַר (רות ג יג) וְגַאֲלִתִּיךְ אָנְכִי חַי ה' שְׁכְבִי עַד
 הַבֶּקֶר. וְדָא אִיהוּ (ישעיה סג ד) כִּי יוֹם נָקַם בְּלִבִּי. וְעוֹד
 לְלִבִּי גְלִיתִי, דָּא שְׁמָא דְע"ב שְׁמַחָן, בִּיה אֲתַבְּנִי
 בִּי מִקְדָּשָׁא דְאִיהוּ דְרוּעָא יְמִינָא, וּבִיה אֲתַבְּנִי
 עֲלִמָּא דְאִיהִי שְׁכִינְתָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים פט
 א) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה, וְאִיהִי חֶסֶד ע"ב שְׁמַחָן.
 וְעֲלִיָּהוּ אֲתָמַר (ישעיה יט א) הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל ע"ב קַל
 וּבָא מְצָרִים. ע"ב דָּא י' י'ה יְהוֹ יְהוֹה, הָא הָכָא
 עֶשֶׂר אֲתָנוּ וְסֻלְקִי ע"ב בְּחֻשְׁבוֹן. וְתִלְוִן מְנַהוֹן ע"ב
 שְׁמַחָן. וְאֵלִין אֲנוּן.

לשון הקודש

יָמִין, וּבֹו נִבְנָה הָעוֹלָם שֶׁהִיא שְׁכִינָה. זְהוּ
 שְׁכִינָתוֹב (תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה,
 וְהוּא חֶסֶד, שְׁבָעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת, וְעֲלִיָּהֶם
 נֶאֱמַר הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל ע"ב קַל וּבָא
 מְצָרִים. ע"ב זֶה י' י'ה יְהוֹ יְהוֹה. הָרִי
 פָּאן עֶשֶׂר אוֹתוֹת, וְעוֹלוֹת לְשְׁבָעִים
 וּשְׁתַּיִם בְּחֻשְׁבוֹן, וְתִלוּיִים מֵהֶם שְׁבָעִים
 וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת, וְאֵלוֹ הֵם.

שָׁקוּ צִית – בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי, שֶׁהוּא הָאֶלְפִי
 הַשְּׁבִיעִי, בָּה קֶץ הַיָּמִין. וְסוּד הַדְּבָר –
 כּוּז'וֹ בְּמוֹכְס'וֹ כּוּז'וֹ, י"י אֱלֹהֵינוּ י"י.
 אֱלֹהֵינוּ הוּא הַשְּׁכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה, עֲלִיָּה
 נֶאֱמַר (רות א) וְגַאֲלִתִּיךְ אָנְכִי חַי ה' שְׁכְבִי
 עַד הַבֶּקֶר, וְזֶהוּ כִּי יוֹם נָקַם בְּלִבִּי. וְעוֹד,
 לְלִבִּי גְלִיתִי. זֶה הַשֵּׁם שֶׁל שְׁבָעִים וּשְׁנַיִם
 שְׁמוֹת בּוֹ נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא זְרוּעַ

והיו ילוי סיט עלים מהיש לל'ה אכ'א כה'ת הזי
 אל'ד לא'ו הה'ע יז'ל מב'ה הר'י הק'ם לא'ו
 כל'י לו'ז פה'ל גל'ך יי'י מל'ה תה'ו נת'ה הא'א יר'ת
 שא'ה רי'י או'ם לכ'ב וש'ר יח'ו לה'ח כו'ק מנ'ד
 אני' חע'ם רה'ע יי'ז הה'ה מי'כ וו'ל יל'ה סא'ל ער'י
 עש'ל מי'ה וה'ו דנ'י הח'ש עמ'ם ננ'א ני'ת מב'ה
 פו'י נמ'ם יי'ל הר'ח מצ'ר ומ'ב יה'ה ענ'ו מח'י דמ'ב
 מנ'ק אי'ע חב'ו רא'ה יב'ם הי'י מו'ם. וה'ו אני' וה'ו,
 ראשי תבין וא"ו, י"ג מכילן דרחמי, עליהו
 אתמר (ישעיה נד ז) וברחמים גדלים אקבצך.

ואלין אנון תלת עשר מכילן דרחמי דכרת ברית
 עם משה, לאפקא בהון לישראל מן
 גלותא. ואית בהון ע"ב תבין דאנון חסד דרועא
 ימנא, ובהון רי"ו אתון בחשבון גבורה. ואנון אתון

לשון הקודש

דמ"ב מנ"ק אי"ע חב"ו רא"ה יב"ם הי"י
 מו"ם והיו אני' והיו ראשי תבות וא"ו,
 שלש עשרה מדות של רחמים, עליהם
 נאמר (ישעיה נד) וברחמים גדלים אקבצך.
 ואלו הם שלש עשרה מדות הרחמים
 שכרת עם משה להוציא בהם את
 ישראל מן הגלות, ויש בהם שבעים
 ושתים תבות, שהן חסד זרוע ימין, ובהם
 מאתים ושש עשרה אותיות בחשבון

והיו ילוי סיט עלים מהיש לל'ה אכ'א
 כה'ת הזוי אל'ד לא'ו הה'ע יז'ל מב'ה
 הק'ם לא'ו כל'י לו'ז פה'ל גל'ך יי'י
 מל'ה תה'ו נת'ה הא'א יר'ת שא'ה רי'י
 או'ם לכ'ב וש'ר יח'ו לה'ח כו'ק מנ'ד
 אני' חע'ם רה'ע יי'ז הה'ה מי'ך וו'ל
 יל'ה סא'ל ער'י עש'ל מי'ה וה'ו דנ'י
 הח'ש עמ'ם ננ'א ני'ת מב'ה פו'י נמ'ם
 יי'ל הר'ח מצ'ר ומ'ב יה'ה ענ'ו מח'י

מִתְפַּיֵן תְּחִילַת תִּבְיָן, וְדָא אִיהוּ (שמות לד 1) וַיַּעֲבֹר ע"ב
 רִי"ו. וְדָא אִיהוּ הִנֵּה ה' רַכֵּב עַל עֵב ק"ל. וְדָא
 אִיהוּ י' י"ה יה"ו יהו"ה יו"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א וא"ו
 יו"ד ה"א וא"ו ה"א וְאֲנֹן כ"ו אֲתָנֹן וְנִפְקִין מִן י'
 י"ה יה"ו יהו"ה וְדָא אִיהוּ הִנֵּה ה' רַכֵּב עַל ע"ב ק"ל

בְּהֵהוּא זְמַנָּא (שם מב יג) ה' בְּגִבּוֹר יֵצֵא בְּאִישׁ
 מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְיָה יָרִיעַ אַף יַצְרִיחַ עַל
 אִיבּוֹ יתְגַבֵּר. יָרִיעַ, בְּתַקִּיעָה וְדָא רַבִּיעַ יַצְרִיחַ,
 בְּשִׁבְרִים, וְאֵלִין שְׁנֵי גִרְשִׁין. עַל אִיבּוֹ יתְגַבֵּר
 בְּתַרְוּעָה, וְדָא שְׁלִשְׁתָּא וְהָא אוֹקְמוּהָ.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא שׁוּפְרַ מְהַפֵּד קַדְמָא, זְקַף קָטָן, זְקַף
 גָּדוֹל. מַאי מְהַפֵּד אֶלָּא מְהַפֵּד מִמְשַׁלָּה
 דְּאֲמִין דְּעֵלְמָא, לְמִמְשַׁלָּה דְּיִשְׂרָאֵל. וּבְהֵהוּא זְמַנָּא
 (ירמיה לא יג) וְהַפְּכִיתִי אֶבְלָם לְשָׁשׂוֹן. זְקַף גָּדוֹל זְקַף

לשון הקודש

אִיבּוֹ יתְגַבֵּר. יָרִיעַ – בְּתַקִּיעָה, וְהָא רַבִּיעַ.
 יַצְרִיחַ – בְּשִׁבְרִים, וְאֵלִין שְׁנֵי גִרְשִׁין. עַל
 אִיבּוֹ יתְגַבֵּר – בְּתַרְוּעָה, וְהָא שְׁלִשְׁתָּא,
 וְהָא פִּרְשׁוּהָ.

בְּאֲתָנֹן זְמַן שׁוּפְרַ מְהַפֵּד קַדְמָא, זְקַף
 קָטָן, זְקַף גָּדוֹל. מַה זֶה מְהַפֵּד? אֶלָּא
 מְהַפֵּד מִמְשַׁלָּתַת הָאֲמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם,
 לְמִמְשַׁלָּתַת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וּבְאֲתָנֹן זְמַן
 וְהַפְּכִיתִי אֶבְלָם לְשָׁשׂוֹן. זְקַף גָּדוֹל זְקַף

גִּבּוֹרָה. וְאֲתָנֹן הַתְּבוּת נִכְנָעוֹת תַּחַת
 הַתְּבוּת, וְהָא וַיַּעֲבֹר, ע"ב רִי"ו. וְהָא הִנֵּה
 ה' רַכֵּב עַל עֵב ק"ל. וְהָא י' י"ה יה"ו יהו"ה
 יו"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א וא"ו יו"ד ה"א
 וא"ו ה"א, וְהָא עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת,
 וְיוֹצְאוֹת מִן י' י"ה יה"ו יהו"ה, וְהָא הִנֵּה ה'
 רַכֵּב עַל ע"ב ק"ל.

בְּאֲתָנֹן זְמַן, (שם מב) ה' בְּגִבּוֹר יֵצֵא בְּאִישׁ
 מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְיָה יָרִיעַ אַף יַצְרִיחַ עַל

קָטַן. וּבְהֵימָּנָא זְמַנָּא יְתִיקִים (ישעיה ס כב) הַקָּטָן יִהְיֶה
לְאַלְפָּה וְהַצֵּעִיר לְגוֹי עֲצוּם אֲנִי ה' בְּעַתָּה אַחִישָׁנָה.
וְהָא אֲוֹקְמוּהָ אִם זָכוּ אַחִישָׁנָה, וְאִם לֹא זָכוּ בְּעַתָּה,
בְּעַת ה'.

צָרִיד לְמַנְדַּע מַאי עַתָּה דְּעַלָּה אַתְּמַר (תהלים קיט)
עַת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תוֹרַתְךָ. וְהָאִי
אֵית עַת וְאֵית עַת, הָדָא הוּא דְכָתִיב (ויקרא טז ב) וְאֵל
יָבֵא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּבְגִין דָּא אָמַר (קהלת ג'
ד) עַת לְבָבוֹת וְעַת לְשַׁחוּק. וְרוּזָא דְמַלְחָה מִיַּד דִּיֵּיתִי
עַת דְּבִכְיָה עַת דְּדַחְקוּ לְיִשְׂרָאֵל, מִיַּד יִהְיֶה לִזְוֹן עַת
פְּרָקְנָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (ירמיה ל ז) עַת צָרָה הִיא
לְיַעֲקֹב וּמִמָּנָה יִנְשַׁע. דְּהָא סְגִיאוֹן הוּוּ עַתִּין דְּעֶאֱקוּ.
הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים ט י) מִשָּׁנֵב לְעַתּוֹת בְּצָרָה.

מָאן (דף קלד ע"א) יָכִיל לְמַנְדַּע הֵהִיא עַת בִּינִיחוּ, אֶלָּא
עַת דְּבִכְיָה אִיהוּ. וְרוּזָא דְמַלְחָה (ירמיה לא ח) בְּבִכְיָ

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אָמַר (קהלת ח) עַת לְבָבוֹת וְעַת לְשַׁחוּק.
וְסוּד הַדְּבָר – מִיַּד שִׁיבָא בְּכִיָּה, עַת שֶׁל
דַּחֲק לְיִשְׂרָאֵל, מִיַּד יִהְיֶה לָהֶם עַת וְאֶלָּה.
זְהוּ שְׁפָתוֹב (ירמיה ל) עַת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב
וּמִמָּנָה יִנְשַׁע. שְׁהָרִי רַבִּים הָיוּ עַתּוֹת שֶׁל
צָרָה, זְהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים ט) מִשָּׁנֵב לְעַתּוֹת
בְּצָרָה.

מִי יָכִיל לְדַעַת הָעַת הֵהִיא בִּינִיחָם? אֶלָּא

קָטַן. וּבְאֹתוֹ זְמַן יְתִיקִים (ישעיה ס) הַקָּטָן
יִהְיֶה לְאַלְפָּה וְהַצֵּעִיר לְגוֹי עֲצוּם אֲנִי ה'
בְּעַתָּה אַחִישָׁנָה. וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, אִם זָכוּ –
אַחִישָׁנָה, וְאִם לֹא זָכוּ – בְּעַתָּה, בְּעַת ה'.
צָרִיד לְדַעַת מַה זֶה עַתָּה שְׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר
(תהלים קיט) עַת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תוֹרַתְךָ,
וְזֶה יֵשׁ עַת וְיֵשׁ עַת. זְהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא טז)
וְאֵל יָבֵא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּמִשׁוּם זֶה

יבאו. בבכי גדלות דרך סליק השבן בבכי, כחשבון
 ד"ל. וכיון דחזא משה האי דוחקא גדלות
 לישראל, אתמר ביה (שמות ב ו) והנה נער בכה. מיך
 מה פתיב בתר בכיה ותחמל עליו בפרקנא. ורזא
 דמלה (בראשית יט טז) ויתמהמה ויחזיקו האנשים בידו
 וכיד אשתו וכיד שתי בנותיו בחמלת ה' עליו.
 דהכי עתידין למהוי בדרא גדלותא בתראה כאנון
 אנשי סדום ועמורה. ומיך ויצאהו וינחהו מחוץ
 לעיר. ויצאהו מן גלותא. וינחהו מפיא דטופנא.

ועוד והנה נער בוכה ב"ו כ"ה דאתמר ביה (שמות
 ב יב) ויפן כ"ה וכ"ה. ואיהו כלילא מחמשין
 תרעין דבינה דאתמסרו למשה, ובהון ויך את
 המצרי. ובהון מחא חמשין מחאן במצרים, ועליהו
 אתמר (איכה ב יג) מי ירפא לך. הדא הוא

לשון הקודש

האחרונה, כמו אותם אנשי סדום
 ועמורה. ומיך ויצאהו וינחהו מחוץ לעיר.
 ויצאהו - מן הגלות. וינחהו - מפי
 המבול.

ועוד, והנה נער בכה, ב"ו כ"ה, שנאמר
 בו ויפן כ"ה וכ"ה. והוא כלול מחמשים
 שערים של בינה שנמסרו למשה, ובהם
 ויך את המצרי, ובהם הכה חמשים
 מכות במצרים, ועליהם נאמר מי ירפא

עת של בכיה היא, וסוד הדבר - בבכי
 יבאו. בבכי של דלות, שפך עולה השבון
 בבכי כחשבון ד"ל. וכיון שראה משה
 הדחק הזה של דלות לישראל, נאמר בו
 והנה נער בכה. מיך מה פתוב אחר
 בכיה? ותחמל עליו, בפדות. וסוד הדבר
 - ויתמהמה ויחזיקו האנשים בידו וכיד
 אשתו וכיד שתי בנותיו בחמלת ה' עליו.
 שפך עתידים להיות בדור של הגלות

וְדַבַּרְתִּיב (דברים לב לט) מִחֲצֵתִי וְאֲנִי אֶרְפָּא. בְּמֵאֵי
 וְדַמְחֲצֵתִי לְמִצְרָאֵי אֲנִי אֶרְפָּא לָךְ. וּבִגְוִין דָּא (איכה ב
 ג) מָה אֶעֱיִדְךָ. וּשְׁלִימוּ דְקָרָא הַפֶּת יְרוּשָׁלַיִם, מָה
 אֲשׁוּהָ לָךְ וְאַנְחִמְךָ. כִּי גְדוֹל פְּיִם שְׁבַרְךָ מִי יֶרְפָּא
 לָךְ. מִיַּד שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ אֶתְנָה יְתִיב.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא אֲתַעַר מְשִׁיחַ דְּאִיהוּ בְּגֻנָּא דְנַח
 דְּאֲתַמַּר בֵּיה (בראשית ה כט) זֶה יִנְחַמְנוּ
 מִמַּעֲצוֹנֵנוּ דְּאִיהוּ כְּבֹד הַמְּלָאכָה. וּמַעֲצוֹן יְדִינוּ
 דְּאֲתַמַּר בְּהוֹן (שמות א יד) אֲשֶׁר עָבְדוּ בְּהֵם בְּפָרְךָ. וְדָא
 אִיהוּ אֶתְנָה, (בראשית ו ט) אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלְךְ
 נַח. (תהלים קד לה) וְיִתְּמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ, וְעַרְב רַב
 מִיָּז וְתַבִּין שְׂאוֹר וְחַמִּין.

וְיִשְׁתְּאַרוֹן יִשְׂרָאֵל סֶלֶת נְקִיָּה, דְּעַלֵּיהוּ
 אֲתַמַּר (דברים כה יט) תִּמְחָה אֶת זִכַּר
 עַמְלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. דְּאֲנֹן דְּאֲשְׁתְּאַרוּ מִמִּי

לשון הקודש

לָךְ. זֶהוּ שְׁבַתוֹב מִחֲצֵתִי וְאֲנִי אֶרְפָּא.
 בְּמָה שְׁמַחֲצֵתִי אֶת הַמִּצְרָאִים, אֲנִי אֶרְפָּא
 לָךְ. וּבְשִׁבִיל זֶה מָה אֶעֱיִדְךָ. וּשְׁלֵמוֹת
 הַפֶּתוֹב – הַפֶּת יְרוּשָׁלַיִם, מָה אֲשׁוּהָ לָךְ
 וְאַנְחִמְךָ, כִּי גְדוֹל פְּיִם שְׁבַרְךָ מִי יֶרְפָּא
 לָךְ. מִיַּד שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ אֶתְנָה יְתִיב.
 בְּאֲזוֹתוֹ זְמַן מִתְעוֹרֵר מְשִׁיחַ, שְׁהוּא כְּמוֹ
 נַח שְׁנַאמַר בּוּ זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲצוֹנֵנוּ, שְׁהוּא

כְּבֹד הַמְּלָאכָה. וּמַעֲצוֹן יְדִינוּ, שְׁנַאמַר
 בְּהֵם אֲשֶׁר עָבְדוּ בְּהֵם בְּפָרְךָ. וְזֶהוּ אֶתְנָה,
 אֶת הָאֱלֹהִים הַתְּהַלְךְ נַח (בראשית ו). וְיִתְּמוּ
 חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ, וְעַרְב רַב מִיָּז וְתַבִּין
 שְׂאוֹר וְחַמִּין.

וְיִשְׁתְּאַרוֹן יִשְׂרָאֵל סֶלֶת נְקִיָּה, שְׁעֲלֵיהֶם
 נַאמַר (דברים כה) תִּמְחָה אֶת זִכַּר עַמְלֵק
 מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. שְׁהֵם שְׁנַשְׂאוּ מִמִּי

טוֹפְנָא דְאַתְמַר בְּהוֹן, (בראשית ז ד) וּמְחִיתִי אֶת כָּל
הַיְקוּם, דְּאַנוּן הוּוּ קַיְמִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּחַמְס בְּגִין
דְּאַנוּן רִישִׁין עָלֵיהוּ בְּגִלּוּתָא. וּמִיד דְּאַתְמַחוּן יְתִיב
קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּוּ עַל פְּרִסָּה דְּאַמְאָה אֲמִי דְּלֹא
יְתִיב עַל פְּרִסָּה עַד דִּיתְמַחוּן מֵעֲלֵמָא. הָדָא הוּוּ
דְּכְתִיב (שמות יז טז) כִּי יָד עַל פֶּסַח יְהִי מִלְחָמָה וְגו'. וְדָא
אִיהוּ אֲתַנְּחָ יְתִיב.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא דִּיתִיב עַל פּוֹרְסֵיִיא יִמְחַל לְיִשְׂרָאֵל
מִכָּל חוּבִין דְּעָבְדוּ. הָדָא הוּוּ
דְּכְתִיב (דניאל ז ט) וְעַתִּיק יוֹמִין יִתְב לְבוּשָׁה כְּתִלְג
חֹר. לְקַיְמָא (ישעיה א יח) אִם יִהְיוּ חַטָּאִיכֶם כְּשָׁנִים
כְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ. כּוֹרְסֵיִיא שְׂבִיבִין דְּנֹר אִם יֵאֲדִימוּ
כְּתוּלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ. וְעוּד אִם יִהְיוּ חַטָּאִיכֶם כְּשָׁנִים
מִסְטָרָא דִּיצְחָק, כְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ מִסְטָרָא דְּאַבְרָהָם,
דְּבִה מִתְּלַבְּנִין.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

בְּאִתְּוּ זְמַן שְׁיֹשֵׁב עַל הַפְּסָא, יִמְחַל
לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטָּאִים שְׁעִשׂוּ. זְהוּ
שְׂכַתוּב וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, לְבוּשׁוֹ
כְּשִׁלְג לְבָן. לְקַיְמָא אִם יִהְיוּ חַטָּאִיכֶם
כְּשָׁנִים כְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ. כְּסֹא שְׂבִיבִי אִשׁ,
אִם יֵאֲדִימוּ כְּתוּלַע כְּצֶמֶר יִהְיוּ. וְעוּד, אִם
יִהְיוּ חַטָּאִיכֶם כְּשָׁנִים – מֵהַצֵּד שֶׁל יִצְחָק,
כְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ – מֵהַצֵּד שֶׁל אַבְרָהָם, שְׂבוּ

הַמְּבוּל שְׁנֵאמַר בְּהֵם וּמְחִיתִי אֶת כָּל
הַיְקוּם, שְׂהֵם הָיוּ עוֹמְדִים עַל יִשְׂרָאֵל
בְּחַמְס, מְשׁוּם שְׂהֵם רָאשִׁים עָלֵיהֶם
בְּגִלּוּת. וּמִיד שְׁנַמְחוּ, יוֹשֵׁב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּוּ עַל כְּסֹא, שְׁנִשְׁבַּע שְׂבוּעָה שְׁלֹא
יִשָּׁב עַל כְּסֹא עַד שְׁיִמְחוּ מִן הָעוֹלָם. זְהוּ
שְׂכַתוּב כִּי יָד עַל פֶּסַח יְהִי מִלְחָמָה וְגו'. וְזְהוּ
אֲתַנְּחָ יְתִיב.

בְּהַהוּא זְמַנָּא דִּיתִיב קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל
 בְּרַסָּה, מִיַּד אֲתַנַּח. (בראשית ח ד) וַתִּנַּח הַתֵּבָה
 שְׂרֵיָא בְּטוּרֵי לוֹטְיָא לְמַעַבְדַּ בְּהוֹן דִּינָא, דְּאֵנוּן
 טוּרֵי קְרָדוּ, טוּרֵין חֲשׁוּכִין בְּגִלוּתָא אֲרִירָן בְּגִלוּתָא
 חָדָא הוּא דְכַתִּיב (דברים כח טז) אָרֹר אֶתָּה בָּעִיר וְאָרֹר
 אֶתָּה בַּשָּׂדֶה.

דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא נְחֲתִין פֶּל לֹטְא עַל יִשְׂרָאֵל. בְּגִין
 דִּיתְכַפְּרוּן מִחֻבִּיהוֹן, וְכַל זְכוּן נְחֲתִין
 עַל חֲתִיבָא לְקַבְּלָא בְּהוֹן אֲגְרִיהוּ. וְרָזָא
 דְּמִלָּה (בראשית כח יב) וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים
 בּוֹ. עוֹלִים סְלִקִין זְכוּן. וְיֹרְדִין נְחֲתִין חֻבִּין. וְכִלָּא
 בְּהַאי סְלָם סְלִקִין וְנְחֲתִין. וּבְטַעְמֵי סְלָם אִיהוּ, וְדָא
 אִיהוּ שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ רַבִּיעַ דְּרַגְגָּא תְּרֵי טַעְמֵי.

לשון הקודש

מתלבנים.

בְּאִזְתּוֹ זְמַן שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב
 עַל כְּסֵאוֹ, מִיַּד נַח. וַתִּנַּח הַתֵּבָה, שׁוֹרָה
 עַל הָרֵי הַקְּלָלָה לְעִשׂוֹת בְּהֵם דִּין, שְׁהֵם
 הָרֵי אֲרָרְט, הָרֵים הַחֲשׁוּכִים שֶׁל הַגְּלוּת
 אֲרוּרִים בְּגִלוּת. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (דברים כח)
 אָרֹר אֶתָּה בָּעִיר וְאָרֹר אֶתָּה בַּשָּׂדֶה.
 שְׁבָאוֹתוֹ זְמַן יוֹרְדִים כֹּל הַקְּלָלוֹת עַל

יִשְׂרָאֵל כְּדִי שְׁיִתְכַפְּרוּ מִחַטָּאֵיהֶם, וְכַל
 הַזְּכוּיֹת יוֹרְדוֹת עַל הָרָשָׁעִים לְקַבֵּל בְּהֵם
 שְׁכָרָם, וְסוּד הַדְּבָר - וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי
 אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. עֲלִים - עוֹלִים
 הַזְּכוּיֹת. וְיֹרְדִים - יוֹרְדִים הַחַטָּאִים. וְהַכֹּל
 עוֹלִים וְיֹרְדִים בְּסְלָם הַזֶּה. וּבְטַעְמֵים הוּא
 סְלָם. וְזֶהוּ שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ רַבִּיעַ דְּרַגְגָּא, שְׁנֵי
 טַעְמֵים.

בְּהֵיחֻא זְמַנָּא סְלִיק זְכוּתָא דִּישְׂרָאֵל לְעֵלָא, וְנִחִית
חֻבִּין דִּילְהוּ כְּמַה דְּאוּקִימַנָּא. מַאי עוֹלִים
וְיֹרְדִים. אֵלָא מָאן דְּחֻזְבֵּה נְחִית, זְכוּתָה סְלִיק.
בְּהֵיחֻא דְּרִנָּא דְּאַנְחִיתוּ לְשְׂכִינָה עַד עַפְרָא, כְּדִ
נְחִתִּין אֲנִין דְּאַנְחִיתוּ לָהּ. וּכְמַה דְּאַנִּין נְחִתִּין. כְּדִ
שְׂכִינְתָא דְּאִיהִי מִזְלָא דִּילְהוֹן סְלִיקַת עַד דְּמְטַאֵת
לְאַתֵּר דְּאַנְחִיתוּ לָהּ, מִתְּמָן. וּמִיָּד דְּסְלִיקַת
לְאַתֵּרְהָא, מִיָּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קִבִּיל לָהּ בִּימֵינָא
הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית ח ט) וַיִּשְׁלַח יְדוֹ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא
אֶתָּה אֵלָיו אֵל הַתְּבָה.

בְּהֵיחֻא זְמַנָּא (שם פסוק ה) וְהַמִּים הָיוּ הַלֹּךְ וְחָסוּר,
דְּאַנִּין עֵרֵב רַב עַד הַחֲדָשׁ הָעֵשִׂירִי.
בְּעֵשִׂירִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ נִרְאוּ רְאִשֵׁי הַהָרִים, דְּאַנִּין
אַבְהָן וְאַתְעַר זְכוּתָא דִּילְהוֹן עַל יִשְׂרָאֵל. דְּעַד
הַהוּא זְמַנָּא תַּפָּה זְכוּת אַבְהָן. מִתְּמָן וְאֵילָךְ חָלָה

לשון הקודש

מִשָּׁם. וּמִיָּד שְׁעוּלָה לְמִקּוּמָה, מִיָּד הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתָהּ בְּיָמִין. זְהוּ
 שְׂפָתוֹב (בראשית ח) וַיִּשְׁלַח יְדוֹ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא
 אֶתָּה אֵלָיו אֵל הַתְּבָה.

בְּאִתְּנֵי זְמַן וְהַמִּים הָיוּ הַלֹּךְ וְחָסוּר,
שְׁהִם עֵרֵב רַב, עַד הַחֲדָשׁ הָעֵשִׂירִי.
בְּעֵשִׂירִי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ נִרְאוּ רְאִשֵׁי
הַהָרִים, שְׁהִם הָאֲבוֹת, וּמִתְעוֹרְרַת זְכוּתָם

בְּאִתְּנֵי זְמַן עוֹלָה הַזְכוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 לְמַעְלָה, וְיֹרְדִים חוֹבוֹתֵיהֶם, כְּמוֹ
 שְׂבָאֲרָנוּ. מַה זֶה עֲלִים וְיֹרְדִים? אֵלָא מִי
 שְׁחָטְאוּ יוֹרֵד – זְכוּתוֹ עוֹלָה. בְּאוֹתָהּ
 דְּרִנָּה שְׁהוֹרִידוּ אֶת הַשְּׂכִינָה עַד עַפְרָא, כְּדִ
 יוֹרְדִים אוֹתָם שְׁהוֹרִידוּ אוֹתָהּ. וּכְמַה
 שְׁהִם יוֹרְדִים, כְּדִ הַשְּׂכִינָה שְׁהִיא מְזֻלָּם
 עוֹלָה עַד שְׁמִינֵיעָה לְמִקּוּם שְׁהוֹרִידוּ אוֹתָהּ

זְכוּת אֲבָתָן בְּהֵימָן זְמַנָּא וּבְכֵן צְדִיקִים יִרְאוּ
 וַיִּשְׁמְחוּ וְגו' וְהַרְשָׁעָה בְּלָהּ בְּעֵשָׂן תִּכְלָה וְגו'. בְּכֵן
 וְדַאי דְאִיתוּ חֶסֶד דְרוּעָא יְמִינָא פּוֹרְסִיָא. בְּגִין
 דְכוֹרְסִיָא בְיָמִינָא אֶתְתַּקְנַת. הָדָא הוּא
 דְכְתִיב (ישעיה טז ה) וְהוֹכֵן בַּחֶסֶד פֶּסֶא. וְכֵה וְתַמְלִךְ
 אֶתְהָ הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ.

בְּהֵימָן זְמַנָּא דְקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְתִיב עַל
 פּוֹרְסִיָא דְחֶסֶד דְאִיתוּ דְרַחֲמִי, אֶתְמַר אֵל
 מְלַךְ יוֹשֵׁב עַל פֶּסֶא רַחֲמִים וּמְתַנְהַג בַּחֲסִידוֹת.
 בְּהֵימָן זְמַנָּא (שם ל כ) וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרִיךְ.

וְכָל דָּא מְסַטְרָא דְאֵילָנָא דְחַיִּי. וּמְסַטְרָא דְאֵילָנָא
 דְטוֹב וְרַע אֶתְרוּג דְמִי לְצְדִיקִיָא, וְהַדָּם
 לְפִינוּנִים, וְעַרְבָה לְרַשָּׁעִים. וּשְׂכִינְתָא אֶתְמַר
 בָּהּ (תהלים קג יט) וּמְלָכוֹתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. אַף עַל גַּב

לשון הקודש

על פסא של חסד שהוא של רחמים,
 נאמר אל מלך יושב על פסא רחמים
 ומתנהג בחסידות. באותו זמן ולא יכנף
 עוד מוריך.

וכל זה מצדו של עין החיים. ומצד של
 העין של טוב ורע, האתרוג דומה
 לצדיקים, והדם לפינונים, וערבה
 לרשעים. ובשכינה נאמר בה ומלכותו
 בכל משלה. אף על גב שנאמר בה עין

על ישראל. שעד אותו זמן תמה זכות
 אבות. משם ואילך חלה זכות אבות
 באותו זמן, ובכך צדיקים יראו וישמחו
 וגו' והרשעה בלה בעשן תכלה וגו'. בכך
 ודאי, שהוא חסד ורוע זמין פסא, משום
 שהפסא מתתקנת בזמין. והו שכתוב
 והוכן בחסד פסא, ובה ותמלך אתה הוא
 ה' אלהינו.

באותו זמן שהקדוש ברוך הוא יושב

דַּאֲתִמַּר בָּהּ (משלי ג יח) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ.
 אִיהִי שְׁלֵטָא עַל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מִסְטָרָא דִּילֵהּ
 הִיא קָרִיבָא לְמַלְכָּא. (נ"א ומסטרין אלין לזמנין איהי נוקבא קריבא
 לְמַלְכָּא), הָדָא הוּא דְכֻתִּיב (ויקרא טז ג) בּוֹאֵת יבֵּא אַחֲרָן אֶל
 הַקֹּדֶשׁ מִסְטָרָא דִּימִינָא לְזַמְנִין אִיהִי רְחִיקָא מִינָהּ
 מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא וְאֵל יבֵּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ.
 מִסְטָרָא דִּימִינָא אִיהִי לֹא מְקַבְּלָה טְמֵאָה טוֹב הוּא
 יְמִינָא. אֲבָל אַתְרָהּא מְקַבְּלָא טְמֵאָה מִרַע וּמִוֹת
 בְּתַהוּא אַתְר לִית לִיה קָרִיבוֹ. (נ"א אֶל הַקֹּדֶשׁ אִיהִי לֹא מְקַבְּלָא
 טְמֵאָה אֲבָל אַתְרָהּא טוֹב מְקַבְּלָא טְמֵאָה מִרַע וּמִתַּהוּא אַתְר דְלִית לִיה קָרִיבוֹ).

וְתַמָּן צְרִיד לְקַרְבָּא קַרְבָּנָא, וְקַטְרֵת לְרַחֲקָא רוּחַ
 טְמֵאָה מִתַּהוּא אַתְר. וְלְקַרְבָּא זְכוּתָא
 לְשִׁמְאֵלָא גְבִירָתָא וְלְרַחֲקָא שְׂפָחָה מִתַּמָּן. וּבְגִין דָּא
 כָּל שְׂמָחָן אִית בָּהּ.

לשון הקודש

מְקוּמָה מְקַבְּלַת טְמֵאָה מִרַע וּמוֹת,
 בְּאוֹתוֹ מְקוּם אֵין לוֹ קַרְבָּה. (אֶל הַקֹּדֶשׁ, הִיא
 לֹא מְקַבְּלַת טְמֵאָה, אֲבָל מְקוּמָה טוֹב מְקַבְּלַת
 טְמֵאָה מִרַע, וּמֵאוֹתוֹ הַמְּקוּם שְׂאִין לוֹ קַרְבָּה).
 וְשֵׁם צְרִיד לְהַקְרִיב קַרְבָּן, וְקַטְרֵת לְהַרְחִיק
 רוּחַ טְמֵאָה מֵאוֹתוֹ הַמְּקוּם, וְלְקַרְב הַזְכוּת
 לְשִׁמְאֵל הַגְּבִירָה, וְלְהַרְחִיק מִשֵּׁם הַשְּׂפָחָה.
 וּמִשּׁוּם זֶה כָּל הַשְּׂמוֹת יֵשׁ בָּהּ.

חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. הִיא שׁוֹלֵטַת עַל
 עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מִתְּחִלָּה שֶׁלּוֹ הִיא
 קַרְוָה לְמַלְכָּה. (וּמִתְּחִלָּה הָלְלוּ לַפְּעֻמִּים
 הַנְּקֻבָּה הִיא קַרְוָה לְמַלְכָּה). זֶהוּ שְׂכָתוֹב בּוֹאֵת
 יבֵּא אַחֲרָן אֶל הַקֹּדֶשׁ, מֵצַד הַיְמִינִין. הִיא
 לַפְּעֻמִּים רְחִיקָה מִמֶּנּוּ מֵצַד הַשְּׂמֵאל. וְאֵל
 יבֵּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. מֵצַד הַיְמִינִין הִיא
 לֹא מְקַבְּלַת טְמֵאָה. טוֹב הוּא יְמִין. אֲבָל

שְׁנַי מַעֲשֵׂה דָא שַׁבַּת. דְּאִיהִי כָּל עוֹבְדוֹהִי
 כְּלֵאחֶר יָד וְרִזָּא דְּמִלָּה כְּלֵאחֶר יָד. כָּל
 דְּאִיהוּ צְדִיק. אַחֶר יָד דְּאִיהִי שְׁכִינְתָא דְּאִי שְׁנַי
 מַעֲשֵׂה. וּבְזִמְנָא דְּאִיהִי כְּלֵאחֶר יָד לִית תַּמָּן סְגִידוּ
 דְּאִתְמַר בֵּיה כָּל הַפּוֹרֵעַ פּוֹרֵעַ בְּכַרוּךְ. תְּעָלָא
 בְּעַדְיָה סְגִיד לִיה. דְּבְזִמְנָא דְּאִיהִי כְּלֵאחֶר יָד
 אֲתַעְבִּיד זָנְב. וְעַם כָּל דָּא דְּאִמְרוּ תְּעָלָא בְּעַדְיָה
 סְגִיד לִיה בְּאַתְרָה.

אַבְל חוּץ מֵאַתְרָה הַגּוֹי זָנְב לְאַרְיֹת וְאַל תְּהִי
 רֹאשׁ לְשׁוֹעָלִים. דְּהָא צְדִיק גָּמּוּר אַף עַל
 גַּב דְּנַחֲתִית מִדְּרִגָּה וְאַתְעָבִיד זָנְב לְאַרְיֹת, עֲלִיה
 אֲתַמַּר (תהלים לו כה) לֹא רָאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב. מַאי זָנְב
 דִּילָהּ, הַהוּא קוֹצָא דְּאֵת ד' מִן אַחֶר דְּאִיהוּ י'
 זַעֲרָא שְׁכִינְתָא תַּתָּא עֲלִיה אֲתַמַּר (משלי כד טז) פִּי
 שָׁבַע יַפּוֹל צְדִיק וְקָם.

לשון הקודש

לו במקומו.

אַבְל חוּץ לְמִקְוֵמו תְּהִיָּה זָנְב לְאַרְיֹת,
 וְאַל תְּהִי רֹאשׁ לְשׁוֹעָלִים. שְׁהִי צְדִיק
 גָּמּוּר – אַף עַל גַּב שִׁירְד מִדְּרִגָּתוֹ וְנַעֲשֵׂה
 זָנְב לְאַרְיֹת, עֲלִיו נֶאֱמַר (תהלים לו) לֹא
 רָאִיתִי צְדִיק נֶעְזֵב. מַה הַזָּנְב שְׁלוֹ? אוֹתוֹ
 הַקּוֹץ שֶׁל הָאוֹת ד' מִן אַחֶר, שֶׁהִיא י'
 קַמְנָה, הַשְּׁכִינָה הַתַּתְּחוּנָה, עֲלִיו נֶאֱמַר

שְׁנַי מַעֲשֵׂה זֶה שַׁבַּת. שֶׁהִיא כָּל מַעֲשֵׂיו
 כְּלֵאחֶר יָד, וְסוּד הַדְּבָר – כְּלֵאחֶר יָד, כָּל
 – שֶׁהוּא צְדִיק, אַחֶר יָד – שֶׁהִיא שְׁכִינָה,
 זֶה שְׁנַי מַעֲשֵׂה. וּבְזִמְנָן שֶׁהִיא כְּלֵאחֶר יָד,
 אִין שָׁם כְּרִיעָה שְׁנֵאמַר בֵּיה כָּל הַפּוֹרֵעַ
 פּוֹרֵעַ בְּכַרוּךְ. שׁוֹעֵל בְּזִמְנָן הַשְּׁתַּחֲוָה לוֹ.
 שְׁבִזִּמְנָן שֶׁהִיא כְּלֵאחֶר יָד, נַעֲשִׂית זָנְב.
 וְעַם כָּל זֶה שֶׁאִמְרוּ שׁוֹעֵל בְּזִמְנָן הַשְּׁתַּחֲוָה

תָּא חֲזִי גִלְגּוּל דְּאֵת ו' אִיהוּ. דְּנָפִיק בְּשַׁעֲתָהּ.
 דְּעֵלָה אֶתְמַר מִזֵּל שַׁעָה גִזְרִים. כְּמַה דְּאוּקְמוּהָ
 מֵאֲרִי מִתְנִיתִין אִין (דף קלד ע"ב) מִזֵּל יוֹם גִּזְרִים אֶלָּא
 מִזֵּל שַׁעָה גִזְרִים. בְּאַבְרָהָם מַה פְּתִיב בֵּיהּ כִּד אֶתְיָא
 בְּגִלְגּוּלָא (בראשית יט כז) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל
 הַמָּקוֹם וּגְו', בְּגִין לְאַקְדָּמָא לָהּ. יִצְחָק מַה פְּתִיב
 בֵּיהּ בְּגִלְגּוּלָא (שם כד סג) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה
 לַפְּנוֹת עָרֵב. נָפֵק לְגַבְתָּהּ לְחַקְלָא בְּגִין דְּאֶתְמַר
 בָּהּ (ירמיה ט א) מִי יתְנַנֵּי בַמְדָּבָר מְלוֹן אֲרָחִים.

חַד אֶקְדִּים לְפִשְׁפִּשָּׂא לָהּ בַּעֲפָרָא. וְתִנְיָנָא
 לְפִשְׁפִּשָּׂא בָּהּ בְּרִמְשָׂא. יַעֲקֹב מַה פְּתִיב
 בֵּיהּ (בראשית כח יא) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם. פָּגַע בָּהּ. זַפְּאָה אִיהוּ
 מָאן דְּפָגַע בָּהּ, כְּגוֹן יַעֲקֹב דְּעֵלָה אֶתְמַר (שם) וַיִּלָּן
 שָׁם. וְהָיָא לִינָה אִיהִי לְוָהּ. מִיָּד דְּאִיעָרַע בָּהּ (שם)

לשון הקודש

(משלי כד) כִּי שֹׁבַע יְפוּל צְדִיק וְקָם. בַּא וְרָאָה, הַגִּלְגּוּל שֶׁל אוֹת ו' הוּא שְׂוִיעָא בְּשַׁעֲתוֹ, שְׁעָלִיו נֶאֱמַר מִזֵּל שַׁעָה גִזְרִים. כְּמוֹ שְׂבָאֲרוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, אִין מִזֵּל יוֹם גִּזְרִים, אֶלָּא מִזֵּל שַׁעָה גִזְרִים. בְּאַבְרָהָם מַה פְּתִיב בּוֹ כְּשֶׁבֵּא בְּגִלְגּוּל? (בראשית יט) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר אֶל הַמָּקוֹם, כְּדִי לְהַקְדִּים אוֹתָהּ. מַה פְּתִיב בְּיִצְחָק בְּגִלְגּוּל? (שם כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ

בַּשָּׂדֶה לַפְּנוֹת עָרֵב. יֵצֵא אֵלֶיהָ לְשָׂדֶה, מְשׁוּם שְׂנֵאֲמַר בָּהּ (ירמיה ט) מִי יתְנַנֵּי בַמְדָּבָר מְלוֹן אֲרָחִים.
 אַחַד - לְהַקְדִּים לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ בַּבֶּקֶר, וְהַשְׁנִי - לְחַפֵּשׂ אוֹתָהּ בְּעָרֵב. מַה פְּתִיב בְּיַעֲקֹב? (בראשית כח) וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם. פָּגַע בָּהּ. אֲשֶׁרִי מִי שְׂפִנְשׁ בָּהּ, כְּמוֹ יַעֲקֹב שְׁעָלִיו נֶאֱמַר וַיִּלָּן שָׁם. וְאוֹתָהּ לִינָה הִיא לְוָהּ. מִיָּד שְׂפִנְשׁ בָּהּ, (שם לב) וַיִּפְגַּעוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי

וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מִלְאֲכֵי אֱלֹהִים. וְעַם כָּל דָּא דִּפְגַּע
 בֵּהּ, הָוָה נָטוּר לָהּ וְלֹא אֶתְאַחַד עִמָּה עַד דְּאַתָּא
 בַּעֲלָהּ. וְדָא אִיהוּ (שם כח יא) וַיִּלָּן שָׁם כִּי בָא הַשְּׁמַשׁ.
 דְּבִגְיָנָה (שם לב לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשְּׁמַשׁ, דְּאִיהוּ מִשָּׁה
 דְּאַתָּא בֵּיהּ בְּגִלְגּוּלֵא רוּחָה דְּמִשָּׁה.

וּבְגִין דָּא יַעֲקֹב וּמִשָּׁה הָווּ קִימֵי בְּדִרְגָא חֲדָא
 בְּעַמּוּדָא דְּאַמְצָעִיתָא. אַבְל דָּא בְּנוּפָא וְדָא
 נִשְׁמַתָּא לָהּ וּבְגִין דָּא לִית שַׁעְתָּא קִימָא לְכָל פִּר
 נָשׁ דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא בְּלֹא בַּעֲלָהּ. וּבְגִין דָּא פִּד
 דְּחִיקַת לִיהּ שַׁעְתָּא לְרַבִּי פָּדַת וְאָמַר אִי בָּעִית
 דְּאַחַרְבֵּיהּ לְעֵלְמָא, וְאַפְשָׁר דְּנַפְלַת בְּשַׁעְתָּא דְּמִזּוּנֵי
 וְאוּלֵי דְּנַפְלַת.

מַאי וְאוּלֵי, אֶלְא וְאוּלֵי אִי בָּעִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא דְּנַפְלַת בְּשַׁעְתָּא דְּמִזּוּנֵי. דְּהָא אֶתְתֵּיהּ
 עֲבִיד, וְאוּלֵי אִי בָּעִי בַּעֲלָהּ דְּתַוֵּי קִימָא מַה דְּאִיהִי

לשון הקודש

הַשַּׁעָה עוֹמְדַת לְכָל אָדָם, שְׁהִיא הַשְּׂכִינָה
 בְּלֵי בַּעֲלָהּ. וּמִשּׁוּם זֶה, כְּשֶׁדִּחְקָה הַשַּׁעָה
 לְרַבִּי פָּדַת, וְאָמַר, אִם תִּרְצֶה שְׂאֲחֵרִיב
 הָעוֹלָם, וְאַפְשָׁר שְׂתַּפֵּל בְּשַׁעָה שְׁל
 מִזּוּנוֹת, וְאוּלֵי שְׂתַּפֵּל.

מַה זֶה וְאוּלֵי? אֶלְא וְאוּלֵי אִם יִרְצֶה
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂתַּפֵּל בְּשַׁעָה שְׁל
 מִזּוּנוֹת. שְׁהֵרִי אִשְׁתּוּ עֲשִׂתָהּ, וְאוּלֵי אִם

אֱלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה שְׂפָגַשׁ בֵּהּ, הִיָּה שׁוֹמֵר
 אוֹתָהּ וְלֹא הֶתְאַחַד אֶתָּה עַד שְׂבָא בַּעֲלָהּ.
 וְזֵהוּ (שם כח) וַיִּלָּן שָׁם כִּי בָא הַשְּׁמַשׁ,
 שְׂבִשְׂבִילוֹ (שם לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשְּׁמַשׁ, שְׁהוּא
 מִשָּׁה שְׂבָא בּוֹ בְּגִלְגּוּל רוּחוֹ שְׁל מִשָּׁה.

וּמִשּׁוּם זֶה יַעֲקֹב וּמִשָּׁה הָווּ עוֹמְדִים
 בְּדִרְגָה אַחַת בְּעַמּוּד הָאֲמָצְעִי, אַבְל זֶה
 בְּגוּף, וְזֵה בְּנִשְׁמָה שְׁלֵוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה אִין

עֲבִידַת בְּלֹא רְשׁוּתָא דְּבַעְלָהּ. וּבְגִנּוּנָא דָּא לִית
 שַׁעְתָּא קִימָא דְּאִיהִי שְׂכִינְתָּא לְהַהוּא בַּר נֶשׁ,
 אֱלָא אִם יִיְתִי בְּגִלְגּוּלָא בְּהַהוּא בַּר
 נֶשׁ (בַּעְלָהּ) דְּהַהוּא שַׁעְתָּא. וְרָזָא דְּמַלְכָּה (ויקרא טז א) בְּזֹאת
 יִבָּא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ. וּבְלֹא בַּעְלָהּ אֶתְבַּר (ויקרא
 טז) וְאֵל יִבָּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, (במדבר א נא) וְהִזְר
 הַקָּרֵב יוֹמָת. וְלִית מִיתָה אֱלָא עֲנִיּוּתָא. וְהֵאֵי זֶר לֹא
 בְּזֶר אַחֲרָא דְּמוּם זֶר, אֱלָא זֶר מִבַּעְלָהּ.

זְכָאָה מָאן דְּאֶעְרָא בְּשַׁעְתָּא דְּאֶתְבַּרִי מִשְׁשַׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית. דְּכָל נֶשְׂמַתָּא אִית לָהּ עֵת וְזָמַן
 בְּגִלְגּוּלָא. כְּמָא דְּאָמַר קַהֲלַת (קהלת ג א) לְכָל זָמַן
 וְעֵת לְכָל חֶפְצִין תַּחַת הַשָּׁמַיִם. וְדָא שְׂכִינְתָּא
 תַּתָּאָה דְּאִיהִי זָמַן וְעֵדֵן לְכָל סְפִירָה וְסְפִירָה וְלְכָל
 גִּלְגּוּלָא וְגִלְגּוּלָא.

 לשון הקודש

מיתה אלא עניות. והזר הזה לא פור
 אחר של מום זר, אלא זר מבעלה.
 אשרי מי שנפגש בשעה שנברא
 מששת ימי בראשית, שלכל נשמה יש
 עת וזמן בגלגול, כמו שאמר קהלת (קהלת
 א לכל זמן ועת לכל חפצין תחת השמים.
 וזו השכינה התחתונה, שהיא זמן ועדן
 לכל ספירה וספירה ולכל גלגול וגלגול.

רוצה בעלה שיהיה מקום מה שהיא
 עשתה בלי רשות של בעלה. וכמו זה אין
 השעה עומדת, שהיא שכינה, לאותו
 אדם, אלא אם יבא בגלגול באותו
 האדם (בעלה) של אותה השעה. וסוד
 הדבר - בזאת יבא אהרן אל הקדש.
 ובלי בעלה נאמר (ויקרא טז) ואל יבא בכל
 עת אל הקדש. (שם) והזר הקרב יומת. ואין

וְאִיהִי (דניאל ז כה) עֵדָן וְעֵדָנִין וּפְלַג עֵדָן. הַכֹּל עֵדָנִין
 שָׁפִיר, מֵאֵי וּפְלַג עֵדָן, אֲלֵא בְּגוֹן פְּלַג
 הַמִּנְחָה בְּשִׂמְאֵל אֶת־פְּלַגֹּת לְדִינָא, וּבִימִינָא
 לְרַחֲמֵי, בְּעִמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא אֲשֶׁת־לִימָת. וְכֵד
 אֶת־פְּלַגֹּת בִּימִינָא וּשְׂמֵאלָא אֶתְמַר בָּהּ לְאַסְתֵּר (אסתר)
 מָה בְּקִשְׁתֵּךְ עַד חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשִׂי. וְאִיהִי כַח
 יְהוָה פְּלַגוֹ דִּילָהּ יַד יְמִין, וּפְלַגוֹ דִּילָהּ יַד שְׂמֵאל.
 וְלִקְבֹּל תְּרוּיָהּוּ אֲדַכִּיר קְהֵלֶת כ"ח זְמַנִּין עֵת הָדָא
 הוּא דְכַתִּיב (קהלת ג ב) עֵת לְלֶדֶת וְגו'.

חֲזָא דְלֵא אֲצִלָּהּ, (ויקרא יד מה) וְנָתַן אֶת הַפִּיִת אֶת
 אֲבָנָיו וְאֵת עֲצָיו וְאֲרָפִיב לִיָּה בְּגוּפָא אַחְרָא,
 כְּמֵאן דְּאֲרָפִיב אֵילָן מִמִּין תְּפוּחִים בְּמִין חֲבוּשִׁים,
 וְתַמָּן אֲשֶׁתַּנִּי אֵילָנָא וְאֵיבָא דִּילָהּ. וְדָא אִיהוּ שְׁנַיִ
 הַשָּׁם. חֲזָא דְלֵא אֲצִלָּהּ אֲעַקֵּר לִיָּה מִתַּמָּן, וְשְׁנַיִ לִיָּה
 בְּכֹל עוֹבְדוֹי מִכָּל מָה דְהִתְּוָה בְּקַדְמִיתָא וּמִכָּל צִיּוּרִין

לשון הקודש

וְחֵיא עֵדָן וְעֵדָנִים וְחֲצֵי עֵדָן. שְׂפֵל
 הָעֵדָנִים יָפָה. מָה זֶה וְחֲצֵי עֵדָן? אֲלֵא כְּמוֹ
 פְּלַג הַמִּנְחָה, בְּשִׂמְאֵל נִחְלַקֶת לְדִין,
 וּבִזְמַן לְרַחֲמִים. בְּעִמּוּד הָאֲמְצָעִי
 נִשְׁלַמָּת. וּכְשֶׁנִּחְלַקֶת בְּמִין וּשְׂמֵאל,
 נֵאמַר בָּהּ לְאַסְתֵּר (אסתר ה) מָה בְּקִשְׁתֵּךְ עַד
 חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשִׂי. וְהִיא כַח יְהוָה, חֲצֵי
 שְׁלָהּ יַד יְמִין, וְחֲצֵי שְׁלָהּ יַד שְׂמֵאל. כְּנֻגַד

שְׁנֵיהֶם הַזְּכִיר קְהֵלֶת עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה
 פְּעָמִים עַת. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (קהלת א) עֵת לְלֶדֶת
 וְגו'.

רָאָה שְׂלֵא הַצְּלִיחַ – וְנָתַן אֶת הַפִּיִת אֶת
 אֲבָנָיו וְאֵת עֲצָיו, וְהֲרַפִּיב אוֹתוֹ בְּגוּף
 אַחֵר, כְּמִי שֶׁמְרַפִּיב אֵילָן מִמִּין תְּפוּחִים
 בְּמִין חֲבוּשִׁים, וְשָׁם מִשְׁתַּנֶּה הָאֵילָן
 וְהַפְּרִי שְׁלוֹ. וְזֶהוּ שְׁנַיִ הַשָּׁם. רָאָה שְׂלֵא

דִּילָהּ. וְרוּא דְּמַלְכָּה (איוב יד כ) מִשְׁנָה פָּנָיו וַתִּשְׁלַחְהוּ.

הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעָמַיִם שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר (שם
 לג כט). קַרְקַע דְּנָטַע לִיהַ תַּמָּן וְאַצְלַח וְאַתְּפַשְׁט
 אַנְפּוּי וְשָׂרְשׁוּי עַד אֶלֶף הַדּוֹר, דָּא שְׂכִינְתָּא. הָדָא
 הוּא דְּכְתִיב (תהלים קה ח) דְּבַר צִוְּהָ לְאַלְפֵי הַדּוֹר. וְעַלִּיהוּ
 אֶתְמַר (שיר ח יב) הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה. וְאַלִּין אֶלֶף
 עַלְמִין דְּכַסּוּפִין דְּאַרְכִּיב לִיהַ לְאָדָם עַל כְּלָחוּ וְרוּא
 דְּמַלְכָּה (דברים ה י) וְעֵשָׂה חֶסֶד לְאַלְפִים. לְמָאן, לְאַהֲבִיו
 וְלִשְׁמֵרֵי מִצְוֹתוֹ לְאַלְפֵי הַדּוֹר. בִּיּוֹן דְּאַצְלַח בְּכָל
 גְּלִגּוּלָא וּבְכָלֵּהוּ אֶתְדַכֵּי וְאַצְלַח, אֶתְמַר בִּיהַ וְעֵשָׂה
 חֶסֶד לְאַלְפִים.

אַבְּל לְחִיבָא דְּלֹא אֶצְלַחִין בְּכָל אֶתְרַ מַּה כְּתִיב
 בְּהוֹן, (תהלים צא ז) יִפֹּל מִצְדָּךְ אֶלֶף, לָא אִית לִוּן
 חוּלְקָא בְּאַלְפֵי עַלְמִין אֵלִין. וְרוּא דְּמַלְכָּה (קהלת ח

לשון הקודש

שְׁלֹמֹה. וְאַלְהַ אֶלֶף עוֹלָמוֹת שֶׁל כְּסוּפִים
 שְׁהַרְפִּיב אֶת הָאָדָם עַל כָּלָם, וְסוּד הַדְּבַר
 - (דברים ח) וְעֵשָׂה חֶסֶד לְאַלְפִים. לְמִי?
 לְאַהֲבִיו וְלִשְׁמֵרֵי מִצְוֹתוֹ לְאַלְפֵי הַדּוֹר (שם ז).
 בִּיּוֹן שְׁהַצְלִיחַ בְּכָל גְּלִגּוּל וּבְכָלָם נִטְהַר
 וְהַצְלִיחַ, נְאֻמַּר בּוֹ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְאַלְפִים.
 אַבְּל לְרִשְׁעִים שְׁלֹא מִצְלִיחִים בְּכָל
 מְקוֹם, מַה כְּתוּב בָּהֶם? יִפֹּל מִצְדָּךְ אֶלֶף.
 אִין לָהֶם חֶלֶק בְּאַלְפֵי הָעוֹלָמוֹת הַלָּלוּ.

הַצְלִיחַ - עוֹקַר אוֹתוֹ מִשָּׁם, וּמִשְׁנָה אוֹתוֹ
 בְּכָל מַעֲשָׂיו מִכָּל מַה שֶׁהָיָה בְּרָאוּשׁוּנָה
 וּמִכָּל הַצִּיּוּרִים שָׁלוֹ, וְסוּד הַדְּבַר - (איוב יד)
 מִשְׁנָה פָּנָיו וַתִּשְׁלַחְהוּ.

הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעָמַיִם שְׁלֹשׁ עִם
 גְּבַר. בְּקַרְקַע שְׁשָׁם נָטַע אוֹתוֹ וְהַצְלִיחַ
 וְהַתְּפַשְׁטוּ פָּנָיו וְשָׂרְשׁוּי עַד אֶלֶף הַדּוֹר, זֶה
 הַשְּׂכִינָה. זֶהוּ שְׂכִתוּב דְּבַר צִוְּהָ לְאַלְפֵי
 הַדּוֹר. וְעַלִּיהֶם נְאֻמַּר (שיר ח) הָאֶלֶף לְךָ

וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבָרִים וּבָאוּ וּמִמָּקוֹם קְדוֹשׁ
 יִהְלְכוּ. מֵאֵי וּמִמָּקוֹם קְדוֹשׁ יִהְלְכוּ, דְּהָא אִם אֲנֹנִי
 רְשָׁעִים לָא הָוּה לֹון מֵאַתֵּר דְּקַדְשָׁה. אֲלֵא וּדְאֵי
 בְּכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים בְּגִין רְשָׁעוּתָא דִּילְהוֹן לִית לֹון
 חוּלְקָא בְּקַדְשָׁה.

אֲדַהֲכִי הָא סָבָא דְסַבִּין קָא אֲזַדְמֵן לִיה, אָמַר
 לִיה לָאו כָּל רְשִׁיעֵיָא שְׂוִין, דְּאִית רְשָׁע
 גְּמֹור, וְאִית רְשָׁע שְׂאִינוּ גְּמֹור. רְשָׁע שְׂאִינוּ גְּמֹור
 אִית לִיה חוּלְקָא בְּקַדְשָׁא, וְאִית לִיה חוּלְקָא
 בְּמִסְאָבוּ, דְּאִתְעַרְבוּ בֵּיה תְרוּיָהוּ. וְלֵהֲאֵי אֶתְמַר
 רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבָרִים וּבָאוּ וּמִמָּקוֹם קְדוֹשׁ יִהְלְכוּ.
 וְלֵא אָמַר רָאִיתִי רְשָׁעִים גְּמֹורִים. דְּרְשָׁע גְּמֹור לִית
 לִיה חוּלְקָא בְּקַדְשָׁה וּדְאֵי.

לשון הקודש

אליו, ואמר לו, לא כל הרשעים שווים,
 שיש רשע גמור, ויש רשע שאינו גמור.
 הרשע שאינו גמור יש לו חלק בקדשה
 ויש לו חלק בטמאה, ששניהם התערבו
 בו, ועל זה נאמר ראיתי רשעים קברים
 ובאו וממקום קדוש יהלכו, ולא אמר
 ראיתי רשעים גמורים. שהרשע הגמור
 אין לו חלק בקדשה ודאי.

וסוד הדבר - (קהלת ח) ובכך ראיתי רשעים
 קברים ובאו וממקום קדוש יהלכו. מה
 זה וממקום קדוש יהלכו? שהרי אם הם
 רשעים, אז לא היה להם ממקום של
 קדשה? אלא ודאי ובכך ראיתי רשעים,
 משום הרשעות שלהם אין להם חלק
 בקדשה.

בין כך הגה מנדמן תוקן של התקנים

אֲבָל רָשָׁע דִּלְאוּ אִיהוּ גָמור, אֵית לִיה חוֹלְקָא
 בְּקִדְשָׁהּ. וּבְגִין לְאִתְדַכְּאָה מִמְסָאֵבוּ נְחִתִין
 לִיה בְּגִלְגּוּלָא. וְלֵהֲאִי לִית שַׁעְתָּא וְעַת וּזְמַן יְדִיעַ
 אֲלָא יִיתִי פְּמָה זְמַנִין בְּגִלְגּוּלָא עַד דִּיתְדַפִי מִתְחִיבָא
 זוּהֵמָא. לְאוּמְנָא דִּהוּה לִיה מָאנָא דְכִסְפָּא מְעָרְב
 בְּמִינָא אַחְרָא. בָּעָא לְבָרְרָא וְלִלְבָנָא לִיה. מָה עָבַד
 הָוָה יוֹצֵק לִיה בְּמִנָּא פְּמָה זְמַנִין, וְאַרְמִי לִיה בְּנוֹרָא
 עַד דְּאִתְבְּרַר וְאִתְלַבֵּן. וְרָזָא דְּמִלָּה (איוב כב טז) אֲשֶׁר
 קָמְטוּ וְלֹא עֵת נָהַר יוֹצֵק יְסוּדָם.

מֵאִי נָהַר דָּא נָהַר דִּינִינֵר דִּתְפָּן יוֹצֵק נִשְׁמֵתָא עַד
 דְּאִתְלַבָּנָא. וּמֵאִי אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עֵת. אֵלִין
 תִּתְקַע"ד דָּרִין דְּאִתְקַמִּיטוּ בְּלֹא עֵת וְאִסְתַּלְקוּ בְּלֹא
 עֵת קָדָם זְמַנֵיהוּ, וְזָרִיק לֹון קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּגִלְגּוּלָא עַל כָּל דָּרָא וְדָרָא וְחֲזִיר לֹון לִיְסוּד.

לשון הקודש

— (איוב כב) אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עֵת נָהַר יוֹצֵק
 יְסוּדָם.

אֵיזָה נָהַר? זֶה נָהַר דִּינִינֵר שְׁשָׁם יוֹצֵק
 הַנִּשְׁמָה עַד שְׁמֵתִלְבֵּנָת. וּמָה זֶה אֲשֶׁר
 קָמְטוּ וְלֹא עֵת? אֵלִין תִּשְׁעָ מֵאוֹת שְׁבַעִים
 וְאַרְבַּעָה דוֹרוֹת שְׁהִתְקַמְטוּ בְּלֹא עֵת
 וְהִסְתַּלְקוּ בְּלֹא עֵת טָרָם זְמַנָּם, וְזָרִיק
 אוֹתָם הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא בְּגִלְגּוּל עַל כָּל
 דוֹר וְדוֹר, וְהַחֲזִיר אוֹתָם לִיְסוּד.

אֲבָל רָשָׁע שְׂאִינּוּ גָמור, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק
 בְּקִדְשָׁהּ. וּבְרִי לְהַשְׁתַּר מִהַשְׁמָאָה,
 מוֹרִידִים אוֹתוֹ בְּגִלְגּוּל, וְלָזָה אֵין שַׁעָה
 וְעַת וּזְמַן יְדוּעַ, אֲלָא יִבָּא פְּמָה פְּעַמִים
 בְּגִלְגּוּל עַד שְׁיִטְהַר מֵאוֹתָהּ הַזֹּהֵמָה.
 לְאִמֵן שְׁהִיָה לוֹ כְּלִי שֶׁל כֶּסֶף מְעָרְב בְּמִין
 אַחַר, רָצָה לְבָרְרוֹ וְלִלְבָנוּ, מָה עָשָׂה? הִיָה
 יוֹצֵק אוֹתוֹ בְּכִלֵי פְּמָה פְּעַמִים, וְזוֹרְקוּ
 לְאִשׁ עַד שְׁהִתְבְּרַר וְהִתְלַבֵּן, וְסוּד הַדְּבַר

וְדָא אִיהוּ נְהָר יוּצַק יְסוּדָם. דְּאֵנוּן אַרְבַּע יְסוּדִין
 דְּאַרְבַּע פְּרָצוּפִין, דְּאֵנוּן פְּרָצוּף אָדָם, וּפְרָצוּף
 אַרְיָה, וּפְרָצוּף שׁוּר, וּפְרָצוּף נֶשֶׁר, דְּמִמָּנָן עַל מִיָּא
 וְאַשָּׁא וְרוּחָא וְעֶפְרָא. אַרְיָה מְרַכָּבָה וְגִלְגּוּלָא דִּילָהּ
 מִיָּא, שׁוּר מְרַכָּבָה וְגִלְגּוּלָא דִּילָהּ אַשָּׁא. נֶשֶׁר
 מְרַכָּבָה וְגִלְגּוּלָא דִּילָהּ רוּחָא. אָדָם מְרַכָּבָה וְגִלְגּוּלָא
 דִּילָהּ עֶפְרָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (שם לד טו) וְאָדָם עַל
 עֶפֶר יָשׁוּב.

תַּלְתַּת חֵיוֹן עָלִיָּהוּ אֶתְמַר (שם לג כט) הֵן כָּל אֵלֶּה
 יַפְעַל אֵל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. אָדָם, (תהלים
 קה ח) צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר. אַתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְנִשְׁקָא לִיָּה
 פְּרַח לְעֵלָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן (דף קלז ע"א) סָבָא סָבָא
 עָלֶיךָ אֶתְמַר (מלאכי ב י) הֲלוֹא אָב אֶחָד לְכֻלָּנוּ.
 בְּדִיוֹקְנָא דִּלְעֵלָא אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים זַפְּאָה חוּלְקָנָא
 דְּזַכִּינָא לְמַחְוֵי בְּךָ חוּלְקָא.

 לשון הקודש

על שלש חיות נאמר, הן כל אלה יפעל
 אל פעמים שלוש עם גבר. אדם צוה
 לאלף דור. בא רבי שמעון לנשקו, ופרח
 למעלה. אמר רבי שמעון, זקן זקן, עליך
 נאמר (מלאכי ב) הלווא אב אחד לכלנו.
 בדיוקן שלמעלה, אבינו שבשמים.
 אשרי חלקנו שזכינו שיהיה לנו בך חלק.

וזהו נהר יוצק יסודם, שהם ד' יסודות
 של ארבעה פרצופים, שהם פרצוף אדם
 ופרצוף אריה ופרצוף שור ופרצוף נשר,
 שממנים על מים ואש ורוח ועפר. אריה
 מִמְרַכָּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ מִיָּם. שׁוּר מְרַכָּבָה,
 וְגִלְגּוּלוֹ אֵשׁ. נֶשֶׁר מְרַכָּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ רוּחַ.
 אָדָם מְרַכָּבָה, וְגִלְגּוּלוֹ עֶפֶר. זֶהוּ שְׁכַתּוּב
 וְאָדָם אֵל עֶפֶר יָשׁוּב.

וּמֵאֵי הָיָה פְּשָׁתִים, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות כח מב) וַעֲשֵׂה
 לָהֶם מְכַנְסֵי בָד לְכַסּוֹת בֶּשֶׂר עֲרוֹה. אָמַר
 לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אִם כֵּן דְּאִתְפְּסֵי בֵּיהּ בֶּשֶׂר עֲרוֹה
 טוֹב אִיהוּ. אָמַר לִיה בְּרִי לֹא כָּל עֲרִיזוֹת שְׂוִין, הָאִי
 לָא קָרִיב קָרְבָּנָא דָּא אֶלָּא לְקָרְבָּא עֲרוֹה דִּילָהּ לֵה'
 דְּאִתְמַר בֵּיהּ (ויקרא יח ו) אִישׁ אִישׁ אֵל כָּל שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ
 לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֲרוֹה אֲנִי ה'. וּמֵאֵי עֲרוֹה דִּילָהּ
 זְהֵמָא בִּישָׂא עֲרָלָה נּוֹקְבָא דְעֲרָלָה הִיא דְּאִתְמַר
 בָּהּ אָדָם הָרֵאשׁוֹן מוֹשֵׁד בְּעֲרָלְתוֹ הָיָה.

וּמֵאֵי נִיהוּ אִמָּא דְעֲרַבּוּבָא בִּישָׂא, אִיבָא דְאֵילָנָא
 דְּטוֹב וְרַע דְּאִתְמַר בָּהּ (בראשית ג ו) וַתִּקַּח
 מִפְּרִי'וֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל. וּמֵאֵי
 נִיהוּ לִילִי"ת מִתַּמָּן קָא אִתְּיָן עֲרַב רַב, דְּאֵנּוּן
 מְעַרְבִין בְּיִשְׂרָאֵל דְּאִתְמַר בְּהוֹן (ישעיה א ד) הוֹי גּוֹי
 חֵטָא, דְּאֵנּוּן זְרַע מְרַעִים בְּנִים מְשַׁחִיתִים וְגו'.

לשון הקודש

עֲרוֹה אֲנִי ה'. וּמֵהִי עֲרוֹתוֹ? הַזְהֵמָה הַרְעָה,
 הָעֲרָלָה הַנּוֹקְבָה, שְׁעֲרָלָה הִיא שְׁנַאֲמַר בָּהּ
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן מוֹשֵׁד בְּעֲרָלְתוֹ הָיָה.
 וּמֵהִי הָאִם שֶׁל הָעֲרַבּוּבָה הַרְעָה? פְּרִי
 הָעֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע, שְׁנַאֲמַר בָּהּ (בראשית ג)
 וַתִּקַּח מִפְּרִי'וֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ
 עִמָּהּ וַיֹּאכַל. וּמֵהִי? לִילִי"ת, מְשַׁם בָּאִים
 הָעֲרַב רַב, שְׁהֵם מְעַרְבִים בְּיִשְׂרָאֵל,

וּמֵהִי הָיָה? פְּשָׁתִים, שְׁנַאֲמַר בּוֹ (שמות כח)
 וַעֲשֵׂה לָהֶם מְכַנְסֵי בָד לְכַסּוֹת בֶּשֶׂר
 עֲרוֹה. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן
 שְׁהִתְפַּסְתָּה בּוֹ הָעֲרוֹה – הוּא טוֹב! אָמַר
 לוֹ, בְּנִי, לֹא כָּל הָעֲרִיזוֹת שְׂוִים. זֶה לֹא
 הַקָּרִיב הַקָּרְבָּן הַזֶּה אֶלָּא לְקָרַב אֶת
 עֲרוֹתוֹ לֵה', שְׁנַאֲמַר בּוֹ (ויקרא יח) אִישׁ אִישׁ
 אֵל כָּל שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת

וַאֲמָרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל לְעַגְלָא. וּבְגִין
דָּא (בראשית ד ה) וְאֵל קִינ וְאֵל מְנַחֲתוֹ לֹא שָׁעָה.

וְהָא קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא אֲתַמַּר בֵּיה (תהלים קמה
ט) וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְאֲתַמַּר בֵּיה (יחזקאל
יח לב) כִּי לֹא אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַמָּוֶת, וְקַבִּיל לִזְנוֹן כָּל שָׁבוּן
לְקַרְבָּנָא דְקִינ. אֲלָא דִּיהוּה רַעוּתָהּ לְבִישׁ כְּמָא
דְּאֲתַמַּר אֲבָל הֶבֶל הָוָה רַעוּתָהּ בְּקַרְבָּנָא דִּילָהּ
לְקַרְבָּא שְׂכִינְתָּא לְתַהוּא דְּאֲתַמַּר בֵּיה (דניאל ז
ט) וְעַתִּיק יוֹמִין יִתְבּ לְבוּשָׁה כְּתִלְג חוֹר וְשַׁעַר רִישָׁהּ
כְּעֵמֶר נְקָא. כְּמָאִי, בְּתַהוּא דְּקַרִיב (בראשית ד
ד) מְבַכְרוֹת צֹאנוּ וּמַחְלְבְּתָן. וּבְגִין דָּא וַיִּשַׁע ה' אֶל
הֶבֶל. וְהָא אֲתַמַּר.

וּמִיָּד דְּלֹא אֲתַקְבַּל קַרְבָּנָא דְקִינ, וַיִּחַר לְקִינ מְאֹד.
וַיֹּאמֶר ה' אֶל קִינ לְמַה חָרָה לְךָ דְּלֹא

לשון הקודש

כְּמוֹ שְׂנַתְבָּאָר. אֲבָל הֶבֶל הָיָה רְצוֹנוֹ
בְּקַרְבָּנוֹ לְקַרְבַּת אֶת הַשְּׂכִינָה, לְאוֹתוֹ
שְׂנַתְבָּאָר בּוֹ (דניאל ז) וְעַתִּיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב,
לְבוּשׁוֹ כְּשִׁלְג לְבָן, וְשַׁעַר רֹאשׁוֹ כְּעֵמֶר
נְקִי. כְּמָה? בְּאוֹתוֹ שְׂהַקְרִיב מְבַכְרוֹת
צֹאנוּ וּמַחְלְבְּתָן. וּמִשׁוּם זֶה וַיִּשַׁע ה' אֶל
הֶבֶל. וְהָרִי נִתְבָּאָר.
וּמִיָּד כְּשִׁלְגָה הִתְקַבַּל קַרְבָּנוֹ שֶׁל קִינ.

שְׂנַתְבָּאָר בְּהֵם (ישעיה א) הוּא גוֹי חַטָּא, שְׂהֵם
זְרַע מְרַעִים בְּגִימִים מְשַׁחִיתִים וְגו'. וַאֲמָרוּ
אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל לְעַגְלָה. וּמִשׁוּם זֶה
(בראשית ד) וְאֵל קִינ וְאֵל מְנַחֲתוֹ לֹא שָׁעָה.
וְהָרִי נִתְבָּאָר בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (תהלים קמה)
וְרַחֲמֵיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְנִתְבָּאָר כִּי לֹא
אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַמָּוֶת, וְקַבִּיל אוֹתָם, וְכָל שָׁבוּן
לְקַרְבָּנוֹ שֶׁל קִינ. אֲלָא שְׂהָיָה רְצוֹנוֹ לְרַע,